

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: .....

Cím: *Kris i Ungern*

Forrás: *Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning*

1930. 11. 17.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) (O)

Osztályozás

Tárgy

910.2

Hely

Idő

"1930"

Személy

KRIS I UNGERN

¹²
Tung vilar krisstämningen över Budapest. En kall och klibbig novemberdimma har lagt sig som en svepning över den stolta residensstaden, som just i detta ögonblick torde ha kommit mera fjärran än någonsin från förkrigstidens välmaktsdagar. De magnifika boulevarderna och avenyerna i Pest breda ut sina parisiska perspektiv med samma prakt som förut, och let kungliga slottet i Buda ruvar fortfarande på sin sublimes maktställning över staden. Men den forna glansen och tillförsikten har flytt från Donaustaden. Hunger och nöd blickar mot en rån gator och gränder, och hotet om den kommande katastrofen är på alla appar.

Man behöver bara gå till parlamentsbyggnaden för att få en handgriplig bekräftelse på diagnosen. Parlamentet har just sammankommit, och det iredende, som ligger på dess bord är letta enda: katastrofens undvikande. Ungern har hos Nationernas Förbund

framställt en begäran om finansiell understöd, och för att klargöra möjligheterna för en internationell hjälpaktion har förbundet detacherat en delegation från sekretariatets finansiella sektion med uppgift att undersöka landets finansiella ställning. Delegationens exposé har i dagarna offentliggjorts, och underhusets oppositionsmän ha bara haft att acceptera de dystra fakta den uppenbarar.

Man talar om de oavhängiga staterinsända sina månatliga balansräkningar "suveränitet", men det är märkvärdigt, hur den kalla verkligheten bit för bit har sugit musten ur denna "finansiella rådgivare" från internationella betalningsbanken kommer att hos Nationernas Förbund detacherad kommitté mitt i förrätta en grundlig revision av det suveräna kungariket Ungerns statsfinanser och den har därvid ingalunda dragit sig för att påtala vissa brister och oegentligheter eller att rekommendera allehanda förbättringar. Sålunda anser sig de kommitterade böra påpeka, att Ungerns upplåning i utlandet har fortsatt i ett alltför forcerat tempo, som landets oundgängliga kapitalbehov ingalunda har framtvingat. Kommittén tillråder också en omedelbar avveck-

ling av statens försök att med konstlade medel hålla den inhemska vetenskapnivån uppe. Vidare bör den ungerska regeringen av parlamentet förskaffa sig auktorisation att förrätta en sträng kontroll över all offentlig upplåning och i det följande tillåta sådana endast för strikt produktiva ändamål. Ungern bör också revidera sina banklagar därhän att alla banker hädanefter äläggas att till riksbanken insända sina månatliga balansräkningar samt att hos riksbanken insätta depositioner till ett visst minimum. En "finansiell rådgivare" från internationella betalningsbanken kommer att hos den ungerska riksbanken övervaka de olika bestämmelsernas efterlevnad...

Underhusets finansutskott knorrar men böjer sig. Röster ha redan höjts för iscensättandet av ett brasilianskt "moratorium", en förklaring från den ungerska statens sida, att räntebetalningarna på utlandslån tills vidare komma att inställas. En herr Teleszky visar upp, att utlandslänens förräntning innebär en fysisk omöjlighet för Ungern, eftersom landet under de sista fem åren genomgående har betalat

sina räntor med hjälp av ny utlandsupplåning, och landets handelsbalans aldrig kan tänkas bli aktiv till den grad, att det årliga utländska räntekravet på 300,000,000 pengö kan fyllas. En annan talare undrar, hur regeringen har tänkt sig möjligheten att skära ner nästa års budget med ytterligare 70,000,000 pengö — regeringens förslag på 922,000,000 innebär redan det en hårdhänt reducering av alla statsutgifter intill de yttersta gränserna för det möjliga.

Man knorrar — men man böjer sig. Budgeten måste till varje pris balanseras. Handelsbalansen måste genom en allt strängare genomförd topphuggning av importen göras aktiv. I själva verket har den ungerska regeringen redan nått dit genom anlåtande av allehanda drakoniska kontrollåtgärder över import och export, vilka i realiteten om också inte till namnet redan ha fört Ungern bort från guldmynntofoten. På tal om den ungerska valutans prekära ställning just nu kan påpekas, att ungerska pengö under flera veckor inte ha noterats i Tjeckoslovakien — under det att bankerna i Stock-

holm benäget försälja den deprecierade valutan till för-kris-kurs.

Herrarna i finansutskottet och i underhusets plenum vrida sina händer vid anblicken av den saltade räkningen. Och man frågar sig: hur ha vi kommit därhän? Tydligt är, att här har försiggått en maktfullkomlig finansförvaltning från regeringens sida, om vilken underhuset har saknat kännedom. Regeringen — det vill i detta fall säga den demissionerade regeringen Bethlen. Stefan Bethlen har avgått och efterträts av Julius Károlyi. Károlyi bemödar sig i vissa fall att klä skott för Bethlen, men den kontinuitet som obestriddligen förefinnes mellan den avgående och den sittande ministerpresidenten kan inte undanskyla det faktum att ett systemskifte har skett. Greve Bethlens partiregim, på vars

Vinstkonto för all framtid kommer att stå Ungerns återupplyftande i de ansedda staternas krets, har efterträtt av en koncentrationsregering med vida mindre högtflygande syften på det utrikespolitiska fältet. Det nya Ungern har inte kunnat till fullo bära upp greve Bethlens ambitiösa men otvivelaktigt resultatrika politik, och Julius Károlyi har fått den otacksamma uppgiften att försöka få täckning för underskottet.

Det är egentligen inte förvånande, att deputeradekammarens opposition i denna stund koncentrerar all sin förbittring på den demissionerade ministerpresidenten. Det ryktas till och med att det socialdemokratiska partiet har planer på att fordra riksrätt mot regeringen Bethlen, och en del näsvisa

(Forts. på sid. fyra)